

Ο Σαχλίκης στην επαρχία Μαλεβιζίου

Της **Νίκης Τρουλλινού**

ΚΛΕΙΝΩ ΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ του βιβλίου και λογαριάζομαι με το τοπίο. Το φέουδό του λογικά έπιανε όλα τούτα τα χωράφια-Πενταμόδι και Πετροκέφαλο τα χωρίζει η κοίτη του παλιού χειμάρρου – ο Αγαδικός, άραγε; Εδώ και ώς το Κεραμούτσι κυνηγούσε, έτρεφε βόδια, καλλιεργούσαν οι δουλοπάροικοι τα χωράφια του, μάζευε τους φόρους για τους Βενε-

τούς και την τσέπη του, την «εντριτειά», το ένα τρίτο των εσόδων, εμπορευόταν αυτός λάδια και κρασιά, αλλά και δούλους, στο λιμάνι του Χάνδακα, μάζευε το χρήμα για να το περιδρομάσει με τις πολιτικές – τις πόρνες, δηλαδή. Μα και στα ζάρια δεν πήγε πίσω. Από τούτους

τους δρόμους μπροστά μου, καθώς κοιτώ τα ριζά του Ψηλορείτη, έφευγε με το άλογο. Αμετανόητος και πεισνωμένος και ασ έμεινε τουλάχιστον έναν χρόνο στη φυλακή των Βενετών. Μπορεί -γιατί όχι;- στα μετόχια του εδώ γύρω να έγραψε ένα μεγάλο μέρος από το έργο του. Πατί ο Στέφανος Σαχλίκης είναι ποιητής. Και όχι απλώς ποιητής, μα ο πρώτος που κάνει... «την πρώτη μετάβαση από τον ανομοιοκατάληκτο στον ομοιοκατάληκτο στίχο [...] περιγράφοντας με ειλικρίνεια και ρεαλισμό, που φτάνουν στα όρια του κινισμού, αλλά και με σατιρικό οίστρο και περιγραφική δύναμη, τα διεφθαρμένα ήθη της κοινωνίας της εποχής του και ιδιαίτερα του υπόκοσμου της κρητικής πρωτεύουσας» (από τον πρόλογο του βιβλίου).

αίτερο ποιητή και πρωτότυπο δημιουργό, που εισάγει την ομοιοκαταληξία στον ελληνικό στίχο. Και όχι μόνο. Το βιβλίο στέκεται λεπτομερώς στην εποχή του ποιητή (1331 – 1392), στη ζωή στον Χάνδακα των Βενετών, στη λαίλαπα της πανούκλας, αλλά και της επανάστασης του Αγίου Τίτου, στην ταξική διαστρωμάτωση της κοινωνίας, στις θρησκευτικές ισορροπίες.

Ο Σαχλίκης με τον έκλυτο βίο αυτοβιογραφείται, «Αφήγησις Παράξενος», και οι στίχοι του φαίνεται πως γρήγορα περνούν από στόμα σε στόμα, ακόμα και τα παιδιά στους δρόμους του Χάνδακα ξέρουν να τους τραγουδούν, όπως μαρτυρεί ο ίδιος στιχουργώντας. Ο έρωτάς του για την περίφημη πόρνη της πό-

λης, τη χήρα Κουταγιώταινα, θα του ανοίξει τον δρόμο στην παρέα με τις πόρνες, τους αλήτες, τα ζάρια, αλλά και τους ξυλοδαρμούς. Θα χάσει φίλους, θα θυμώσει με τους φύλακες, δέσμιος ο ίδιος, και θα μείνει στην ιστορία της λογοτεχνίας. Πρωτότυπος και αθυρόστομος είναι ο δημιουργός του πρώτου πορνογραφήματος της ελληνικής λογοτεχνίας. Η οργιαστική συνέλευση των πορνών του Χάνδακα, ένα κοσμοπολιτικό φάσμα γυναικών, Λατίνες, Ελληνίδες και Τατάρες: η «Βουλή των πολιτικών» δεν φαίνεται να απέχει από την πραγματικότητα: οι εβδομήντα τόσες περίφημες και ονομαστικά αναφερόμενες πόρνες της πόλης (ανασύρονται και σε αρχεία) μαζεύονται, γλεντούν και αποφασίζουν να ζητήσουν από τον δούκα χωράφι για το κοινόβιο που ιδρύουν. Στο δε στιχούργημά του «Το καταλόγιν της Πόθας», η Πόθα Τζουστουνιά θριαμβευτικά περιγράφεται στις ερωτικές της περιπέτειες και τα κατορθώματά της.

Το βιβλίο περιέχει ακόμη γλωσσάριο, πίνακες, βιβλιογραφία κ.λπ. και καθίσταται έτσι ανεκτίμητο απόκτημα τόσο για τον ερευνητή όσο και – τόσο σημαντικό το τελευταίο – για τον απλώς φιλοπερίεργο αναγνώστη.